

9. a flokkur, Hoyvíkar skúli Hoyvík

Ungdómstingið

Ungdómstingmál nr. 8/2016: Uppskot til samtyktar um at endurskoða og broyta fosturtøkulógina

Uppskot

til

samtyktar

Ungdómstingið heitir á landsstýrið um at endurskoða og broyta føroysku fosturtøkulógina soleiðis, at frí fosturtøka verður loyvd í Føroyum og leggja fram neyðug lógaruppskot í hesum sambandi.

Viðmerkingar

Endamálið við hesum uppskoti er at gera fosturtøku í Føroyum fría. Galdandi lóg hevur verið í gildi síðani 1956, og lógin var tá eisini galdandi í Danmark. Men har var lógin broytt í 1973, tá ið Danmark fekk fría fosturtøku.

Føroyska lógin er gomul og má endurskoðast av og á. Av tí at fosturtøka er frí í Danmark og hinum Norðurlondunum, er lætt hjá føroyskum kvinnum at fara uttanlands, so tað kann sigast, at Føroyar lata onnur taka sær av okkara trupulleikum. Tíðin er komin til at endurnýggja hesa lóg og gera hana eitt sindur meira tíðarhóskandi og harvið fylgja framgongdini innan til dømis heilsufrøði og mentan.

Val fyri ábyrgd

Um ein kvinna í Føroyum verður við barn, halda vit, at valið skal vera tøkt, antin at føða barnið ella at kunna steðga gongdini hjá fostrinum. Ynskir kvinnan fosturtøku, skal hetta gerast, áðrenn fostrið er 12 vikur. Kvinnan skal kunna velja, um hon vil eiga barn. Kvinnan eigur at kunna taka hettar valið sjálv uttan ávirkan frá familju, kenningum, læknum og politikarum.

Upplýsing

Kvinnan skal fáa upplýsing frá lækna, Gigni ella øðrum fakpersónum, áðrenn fosturtøkan verður framd. Hettar er fyri, at kvinnan skal vita, hvat hon ger, og skal hava móguleika at umhugsa tað, og at hon ikki ger tað av óvissu ella trýsti frá øðrum.

Tíðarfreist

Vit ætla, at tíðarfreistin fyri fríari fosturtøku skal vera 12 vikur í viðgongutíðini. Vit seta hettar tíðarmark, tí vit meta fostrið vera ov búgvíð, um fosturtøkan verður framd eftir 12. viku. Tó um barnið ella kvinnan eru í vanda, kann fosturtøkan verða framd eftir hesa tíðarfreist.

Tað religiøsa

Vit ætla ikki, at tað religiøsa skal hava nakra ávirkan á hetta mál. Tó fara fólk uttan iva at blaka vers úr Bíbliuni eftir hvørjum øðrum. Tað er eitt frítt land, og tað hevur við sær, at kristiligir bólkar sum Pro Vita fara at mótmæla fría fosturtøku.

Brúkt sum fyribyrging

Frí fosturtøka kann brúkast sum fyribyrging, hetta eigur ikki at koma fyri. Hettar er komið fyri í Grønlandi, men so leingi, vit hava vegleiðing og góða undirvísing um aðrar fyribyrgingar í skúlanum, burdi hetta ikki hent ofta.

Uppskot

Av tí, at fosturtøkulógin er eitt felagsmál (Føroyar hava ikki yvirtikið hetta málsøkið), skulu samráðingar vera við danskar myndugleikar, áðrenn vit kunnu seta broytingar í gildi í Føroyum. Í Danmark eru ásetingarnar um fosturtøku settar inn í “Sundhedsloven”. Greiða má fáast á, um broytingarnar kunnu gerast í føroysku fosturtøkulógini, ella um ein nýggj sunnheitslóg (heilsulóg) skal gerast í staðin.

Um broyting verður gjørd í fosturtøkulógini, kundi nýggja orðingin verið henda:

§ 1

Í lóg nr. 177 frá 23. juni 1956 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.v., sum seinast broytt við lóg nr. 505 frá 12. juni 2009, verða gjørdar hesar broytingar:

§ 1 verður soljóðandi:

§ 1. En gravid kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge, og den gravide, efter at reglerne i § 1a er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 1a verður soljóðandi:

§ 1 a. Anmodning om svangerskabsafbrydelse skal fremsættes over for en læge, som skal vejlede den gravide om indgrebets beskaffenhed og direkte følger, samt om den risiko, der må antages at være forbundet med indgrebet.

Stk. 2. Lægen skal ligeledes gøre den gravide opmærksom på, at hun ved henvendelse til Gigni kan få vejledning om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel.

§ 2 verður soljóðandi:

§ 2. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en gravid få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for dennes liv eller for en alvorlig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred, og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægefaglig.

Stk. 2. I disse tilfælde skal følgende betingelser være opfyldt:

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af den gravides helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af dennes øvrige livsforhold,
- 2) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 3) den gravide på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 4) den gravide på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg

for barnet på forsvarlig måde eller

5) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af den gravide, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til den gravide, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til den gravides alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 3. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrundes ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte den gravide for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

Stk. 4. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 2, nr. 2 nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

Í § 3 vera hesar broytingar gjørdar:

Í stk. 2 verður ”§ 1, stk. 1, nr. 1” broytt til: ”§ 2, stk. 1”, og í stk. 3 verður ”§§ 1 og 2” broytt til: ”§ 2”.

Á Ungdómstingi, 1. februar 2016

Ingi Birgisson Davidsen   Ísak Zachariassen Laksáfoss   Kajsa Holm Bic

Lea Høgnadóttir Hammer   Maria Bjarnastein Antoft